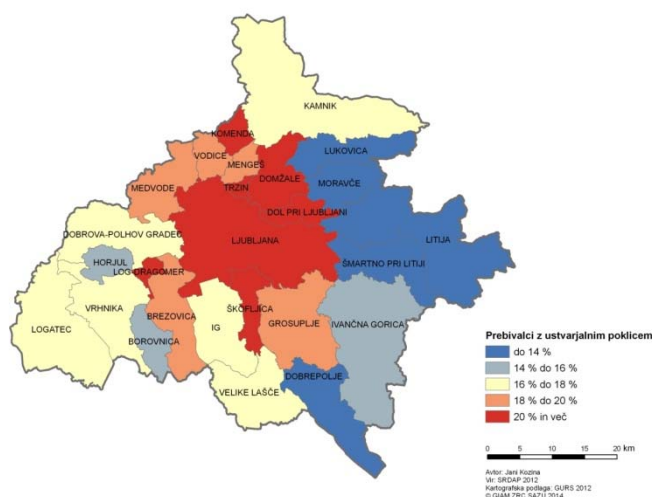

Razporeditev ustvarjalnosti v izbranih občinah Ljubljanske urbane regije

Povzetek

Koncentracija prebivalcev z ustvarjalnim poklicem v občinah Ljubljanske urbane regije

Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete razvoj regij, prednostne usmeritve regionalni razvojni programi.

Ustvarjalnost je čedalje pomembnejši predpogoj gospodarskega razvoja v razvitem svetu, saj vodi k inovacijam, tehnološkim in poslovnim izboljšavam ter večji konkurenčnosti. V zadnjih petnajstih letih se je čedalje več mest in regij v prizadevanjih za pospeševanjem svojega gospodarskega razvoja in regeneracijskih strategij naslonilo na koncept prebivalcev z ustvarjalnim poklicem (Florida 2002) in/ali koncept ustvarjalnih (kreativnih/kulturnih) dejavnosti (Chapain, Clifton in Comunian 2013), ki predstavljata dva temeljna in pogosto uporabljena pristopa raziskovanja ustvarjalnosti.

Prvi koncept ustvarjalnih poklicev govori o tem, da se v sodobnih gospodarskih razmerah ustvarjalna delovna sila ne seli zgolj z namenom, da dobi zaposlitev (angleško *people follow jobs*), temveč se seli tja, kjer je zadovoljna z življenjskim okoljem. Posledično prebivalec z ustvarjalnim poklicem sledijo tudi delovna mesta (angleško *jobs follow people*). Po tem konceptu, ki ga je utemeljil Florida (2002), je zato za vsako skupnost pomembno, da ustvari razmere, ki privlačijo ustvarjalne ljudi ter s tem tudi nova delovna mesta. Leta 2011 je v Ljubljanski urbani regiji 19,9 % prebivalcev opravljalo ustvarjalni poklic, kar je visoko nad državnim povprečjem (15,1 %), največ med vsemi slovenskimi regijami in je povsem primerljivo s stanjem v regijah severne in zahodne Evrope. Po tem merilu še posebej izstopa Mestna občina Ljubljana, ki je hkrati kraj bivanja in kraj dela za mnoge delavce v ustvarjalnih poklicih. Posebnost je tudi Občina Trzin, ki zaradi poslovne cone izkazuje presežek števila delovnih mest nad številom delavcev, medtem ko se v Občino Dobrova - Polhov Gradec prebivalci v ustvarjalnih poklicih priseljujejo v nadpovprečni meri.

V zadnjem času je vidno razseljevanje ustvarjalcev v ožji obmestni prostor, čemur pa niso sledila tudi delovna mesta. Obmestne občine se posledično srečujejo z velikim presežkom prebivalcev z ustvarjalnim poklicem nad ustvarjalnimi delovnimi mesti, regija pa z močnimi tokovi dnevne mobilnosti v Ljubljano. V skladu z bolj trajnostnimi koncepti prostorskega razvoja, kot so policentrična mestna regija, mrežno mesto, mozaično mesto in podobno, ter željo ustvarjalcev po večji medsebojni bližini kraja bivanja in dela, bi bilo smotrno krepiti nastajanje novih ustvarjalnih delovnih mest tudi izven Mestne občine Ljubljane in Občine Trzin.

RRA LUR
regionalna razvojna agencija
Ljubljanske urbane regije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJA DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
(Evropski sklad za regionalni razvoj)

Naročnik:

Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije,
Regionalni center kreativne ekonomije,

Tehnološki park 19, 1000 Ljubljana

Predstavnik naročnika:

mag. Lilijana Madjar

Izvajalec:

Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU

Novi trg 2, 1000 Ljubljana

Odgovorni vodja projekta:

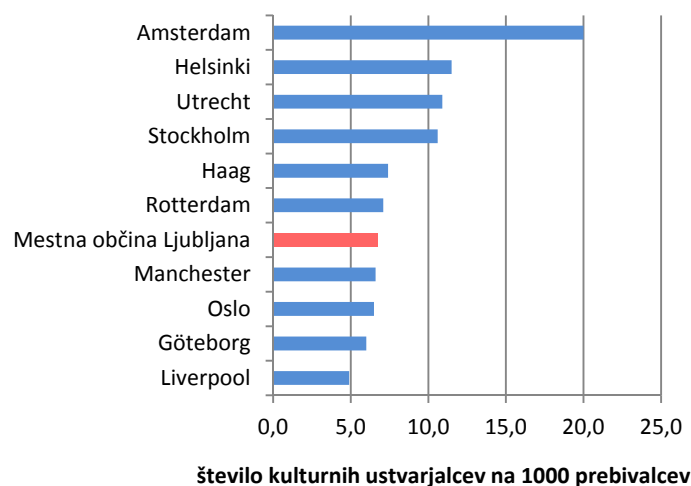
dr. Jani Kozina

Projektna skupina:

dr. David Bole, dr. Janez Nared, Lucija Lapuh, Jernej Tiran,
dr. Jani Kozina

©GIAM ZRC SAZU

Ljubljana, januar 2014

Drugi koncept o ustvarjalnih dejavnostih se nanaša na tiste ekonomske aktivnosti, ki ustvarjajo in trgujejo z intelektualno lastnino in naj bi bila po mnenju mnogih avtorjev jedro ustvarjalne ekonomije. Bolj kot na bivalnem okolju ustvarjalcev je poudarek na materialnem in nematerialnem okolju, ki ustvarja razmere za pretok idej in inovacij. Gre torej za ožjo opredelitev ustvarjalnosti, kar izkazuje tudi raziskava: v Ljubljanski urbani regiji se z ustvarjalnimi dejavnostmi ukvarja le 6 % prebivalcev v ustvarjalnih poklicih. Te dejavnosti se značilno zgoščajo v mestu Ljubljana, precej bolj kot ustvarjalni poklici, ostale občine pa imajo praviloma podpovprečne deleže zaposlenih v teh dejavnostih.

Oba koncepta ustvarjalnosti sta povezana s splošno gospodarsko rastjo. Zlasti prvi koncept ustvarjalnih poklicev tudi na statistični ravni prikazuje pomembne povezave med številom ustvarjalnih poklicev in splošnim gospodarskim razvojem občin, predvsem s kazalniki višje bruto osnove za dohodnino, nižje brezposelnosti in višje dodane vrednosti na zaposlenega. Razporeditev ustvarjalnih dejavnosti (kulturne industrije) je šibkeje, a prav tako pozitivno povezana z boljšim stanjem gospodarske razvitosti občin v Ljubljanski urbani regiji. Analiza tako nedvomno kaže, da je eden izmed načinov splošne gospodarske rasti občin privabljanje: a) ljudi z ustvarjalnimi poklici in b) podjetij, ki se ukvarjajo z ustvarjalnimi dejavnostmi.

Če želijo občine privabiti ljudi v ustvarjalnih poklicih, morajo na podlagi raziskave poskrbeti za kakovostno bivalno okolje, zlasti tako imenovane naravne dobrine (zeleno okolje, čistost, urejenost in varnost), dostopnost do delovnih mest, prometno povezanost in dostopnost do storitev. Zagotavljanje ustreznih bivalnih in delovnih razmer je ključnega pomena za krepitev zmogljivosti ustvarjalnih poklicev. Ustvarjalne dejavnosti na drugi strani so precej bolj specifične in se bodo v bodočnosti težje selile iz Ljubljane v okoliške občine. Za njihov razvoj je namreč potrebna dovolj velika kritična masa porabnikov in dovolj velika specializacija, da lahko iz manjših središč konkurirajo na globalnih trgih. Uravnotežen prostorski razvoj, ki bi omogočal smiselno specializacijo in »delitev« ustvarjalnih dejavnosti znotraj Ljubljanske urbane regije ter deloval navzven enotno in konkurenčno ostalim evropskim mestnim regijam, je lahko prava prihodnost.

RRA LUR regionalna razvojna agencija
Ljubljanske urbane regije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJSKI PROGRAM FINANCIJSKA INOVACIJSKA UNIJA
(Evropski sklad za regionalni razvoj)

